

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2023-14

6.1.2023

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – tredøgnstristen – disp.

Klager ble ilagt gebyr for perioden fra og med 6.5.22 til og med 8.5.22. Salgsmelding for kjøp av kjøretøyet ble levert inn av klager den 6.5.22. Forsikring ble tegnet 9.5.22. Klager ble ilagt gebyr for perioden mellom eierskiftet og tegningen av forsikringen. Klager påklaget gebyret og anførte at det i tidsrommet før forsikring ble tegnet, ikke var mulig å skaffe vognkort til kjøretøyet, noe som medførte at det heller ikke var grunnlag for å forsikre kjøretøyet tidligere. Klager anfører videre at det i utgangspunktet var planen å avregistrere kjøretøyet etter kjøpet av det, men som følge av begrenset åpningstid hos trafikkstasjonen besluttet klager å fullføre omregistrering. Kjøretøyet var ikke i bruk så lenge det ikke forelå vognkort eller forsikring. Klager anførte videre at gebyrperioden i alle tilfelle er for lang da tredøgnstristen kun ble oversittet med drøye to timer.

Trafikkforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen og fant ikke grunnlag for dispensasjon. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for dispensasjon. Nemnda viste blant annet til at klager hadde flere handlingsalternativer for å unngå gebyrileggelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn, jf. bilansvarslova § 17 a.

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn med registreringsnummer (...). Total gebyrperiode er fra og med 6.5.22 til og med 8.5.22.

Salgsmelding for kjøretøyet ble levert 6.5.22.

Kjøretøyet ble levert på klagers gårds plass av tidligere eier og stod i ro frem til klager fikk registrert kjøretøyet og tegnet forsikring 9.5.22.

Klager ble samme dag ilagt gebyr for uforsikret kjøretøy.

Klager påklaget gebyrileggelsen 29.5.22. I klagen ble det blant annet vist til at det ikke var mulig å skaffe vognkort til kjøretøyet i tidsrommet der klager ble ilagt gebyr.

Trafikkforsikringsforeningen (TFF) skrev vurdering i saken den 26.9.22. Foreningen fant ikke grunnlag for å gi medhold i klagen, og saken ble overført til Finansklagenemnda som klageorgan.

Klager opprettholdt klagen den 10.10.22.

Klager anfører at gebyr i saken må frafalles. Kjøretøyet var pr. definisjon ikke registrert og dermed ikke lovlig å kjøre med. Det var ikke mulig å skaffe vognkort til kjøretøyet i dette tidsrommet. Klager var således innforstått med at kjøretøyet ikke kunne benyttes på offentlig vei, noe som heller ikke ble gjort. Bilens kilometerstand var uforandret fra kjøpsdatoen (6.5.) og frem til tidspunktet for innsendelse av klagen 29.5.

Klager hadde i utgangspunktet planer om å avregistrere bilen ved å levere inn skiltene, men på grunn av svært begrenset åpningstid på nærmeste trafikkstasjon, både for å levere skilter og å få de ut igjen, besluttet klager (etter overtakelse) å fullføre omregistrering, noe som ble gjort ut på dagen, mandag 9.5.22. Vedrørende muligheten for å sende skilter pr. post anfører klager at posten er svært amputert for dem som bor i distriktene, med begrenset postgang.

Klager anfører videre at tidligere eier hadde forsikring på bilen til og med det tidspunkt de solgte bilen.

Klager bemerker videre at det er lite informasjon om klagemuligheter på TFF sine nettsider.

I alle tilfelle anfører klager at tredøgn Fristen kun ble oversittet med ca. to timer og et kvarter fra det tidspunkt klager ble eier av kjøretøyet, noe som gjør det urimelig at klager skal betale gebyr for tre døgn, som er delvis før klager overtok kjøretøyet.

Trafikkforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og har vist til at forsikringsbehovet og fristen begynner å løpe fra og med vedtaksdato for eierskifte, som var 6.5.22. Fristen på tre døgn regnes fra og med 6.5.22 og til og med 8.5.22. Da klager forsikret kjøretøyet den 9.5.22, var fristen på tre døgn oversittet.

TFF bemerker at forsikringsplikten etter bilansvarslova § 15 opphører når motorvognen vrakes eller avregistreres. Det at en motorvogn ikke er i bruk fritar ikke eieren for forsikringsplikten. Gebyret kan således ikke ettergis som følge av at kjøretøyet ikke var i bruk i gebyrperioden.

Videre har TFF vist til at klager selv er ansvarlig for å foreta undersøkelser på forhånd og innrette seg etter de til enhver tid gjeldende regler slik at man kan unngå gebyr ved å tegne forsikring til riktig tid etter eierskifte. Flere forsikringsselskaper har døgnåpne tilbud som tilbyr kjøp av ansvarsforsikring for kjøretøy på nett. Klager kunne ventet med å signere salgsmeldingen til et senere tidspunkt, men innenfor fristen på ti dager.

TFF anfører også at det er godt beskrevet på Statens vegvesen sine sider vedrørende kjøp og salg av kjøretøy, at kjøretøyet må forsikres innen tre dager fra og med vedtaksdato for eierskifte.

For så vidt gjelder klagers anførsel om innlevering av skilter, så anfører TFF at også denne situasjonen er godt beskrevet på Statens vegvesen sine nettsider, og at klager kunne ha levert skiltene pr. post da stemplingsdato på posten blir registrert som avregistreringsdato.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det lå innenfor klagers kontroll å overholde forsikringsplikten. Sekretariatets begrunnelse er inntatt under:

Vilkårene for gebyrileggelse

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarslova § 17 a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

Det er i fast praksis fra Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) slått fast at det ikke er av betydning for forsikringsplikten for registrerte kjøretøy hvorvidt kjøretøyet er i bruk eller ikke, se blant annet avgjørelse **FinKN 2019-751**. Slike forhold er utenfor myndighetenes kontroll, med andre ord har ikke Statens vegvesen mulighet til å vite når et kjøretøy ikke er i bruk.

Det følger av gebyrforskriften § 4 at:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn **fra og med datoen for vedtak om eierskifte**, med mindre ny eier har tegnet forsikring **innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen**. [vår utheving]

Det fremgår klart av ordlyden i bestemmelsen at tredøgnfristen begynner å løpe fra og med datoen for vedtak om eierskifte. Det er dermed datoen for eierskiftet som er utgangspunktet for beregningen av tredøgnfristen, og som er avgjørende for når du som ny eier skal betale gebyr ved brudd på forsikringsplikten.

Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har i avgjørelse **FinKN 2019-813** lagt til grunn at det ikke er tvil om at ordlyden taler om påbegynte døgn der vedtaksdatoen medregnes, altså fra og med kl. 00.00, den dagen da du godtok salgsmeldingen, se også Finansklagenemndas avgjørelse **FinKN 2019-814**. Videre har nemnda uttalt at lørdager og helligdager inngår i beregningen.

I henhold til TFFAuto ble salgsmeldingen godtatt 6.5.22. Fristen for å tegne forsikring begynte å løpe fra og med denne datoen. Det vil si at 6.5.22 utgjorde det første døgnet i fristberegningen. Den 7.5.22 utgjorde det andre døgnet og 8.5.22 utgjorde det tredje og siste døgnet.

Ettersom du tegnet forsikring 9.5.22, var dette etter utløpet av tredøgnfristen, og gebyr for den aktuelle gebyrperioden må dermed som utgangspunkt betales, jf. bilansvarslova § 17 a, jf. gebyrforskriften § 4.

Vilkår for dispensasjon (hel eller delvis reduksjon av gebyret)

Dersom vilkårene for å ilegge gebyr er oppfylt, kan det bli et spørsmål om det er grunnlag for likevel å ettergi eller redusere gebyret.

Hjemmelen for dette følger av bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9, hvor det fremgår at Trafikkforsikringsforeningen kan ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9.

En forutsetning for dispensasjon er at bruddet på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll. I dette ligger at du er ansvarlig for alle forhold innenfor din kontrollsfære, det vil si alle omstendigheter som du kan påvirke. Det er forutsatt at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at det er den som påberoper seg dispensasjon som har bevisbyrden for at det foreligger omstendigheter som gir grunnlag for dette. Dette følger av lovforarbeidene og av nemndas avgjørelser, se bl.a. **FinKN 2020-189**.

Som det klare utgangspunkt stilles det ganske strenge krav til den som går til anskaffelse av et kjøretøy. Nemnda har uttalt i en rekke saker at har man handlingsalternativer for å unngå gebyr, vil det ikke være grunnlag for å dispensere for noen del av det ilagte gebyret. Se eksempelvis sak **FinKN 2022-128**. Du har i klagen vist til at Trafikkstasjonen hadde begrensede åpningstider og at postgangen er amputert.

Slik sekretariatet vurderer saken, hadde du imidlertid handlingsalternativer som ville ha gjort at du unngikk gebyr. Du kunne ha ventet med å godkjenne salgsmeldingen til et tidspunkt du var sikker på at du ville overholde fristen. Nemnda har i en rekke saker pekt på dette som handlingsalternativer for å unngå gebyr, se eksempelvis **FinKN 2019-630** og **2019-813**.

Videre kunne du ved å sende skiltene pr. post til nærmeste postekspedisjon (Post i butikk etc.) og få poststemplet forsendelsen. I så tilfelle ville datoen sendingen ble poststemplet blitt regnet som avregistreringsdato.

Endelig kunne du ha kontaktet et forsikringsselskap på en tidligere dato, alternativt benyttet selskapenes nettløsning, for å tegne den lovpålagte ansvarsforsikring.

Siden du ved å forholde deg annerledes ville kunnet overholdt forsikringsplikten (tredøgnfristen), er det ikke grunnlag for dispensasjon etter gebyrforskriften § 9. Det er i denne sammenheng uten betydning om du kan bebreides for å ha forholdt deg slik du har gjort, så lenge det har ligget innenfor din kontroll å innrette deg etter reglene om forsikringsplikt.

I tråd med nemndspraksis er det sekretariatets vurdering at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda er kommet til samme resultat som sekretariatet og kan i det vesentlige slutte seg til den begrunnelse som sekretariatet har gitt.

Klager skriver at han pr. definisjon "hadde vært eier av kjøretøyet 6 timer og 36 minutter. Tredøgnsfristen er oversteget med ca 2 timer og et kvarter, noe som gjør det urimelig at jeg skal betale for tre døgn, som delvis er før jeg overtok kjøretøyet".

Gebyrforskriften § 4 andre ledd er gjengitt i sekretariatets avgjørelse ovenfor. Forskriften bruker betegnelsen "døgn" som i samsvar med vanlig språklig forståelse betyr fra og med kl. 00.00 til kl. 24.00. Dette har nemnda slått fast i flere avgjørelser, og det innebærer at fristen for å tegne ny forsikring begynte å løpe kl. 00.00 fredag 6.5.22. Ifølge forskriften er et døgn et døgn uten unntak for helger eller helligdager. Fristen løp derfor ut kl. 24.00 søndag 8.5.22. Det var således for sent å tegne ny forsikring mandag 9.5., og det følger da direkte av forskriften at det skal betales gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med vedtaksdatoen og frem til ny forsikring tegnes. Bestemmelsen kan nok fremstå som "firkantet", men det er lovgivers hensikt at den skal være slik for å unngå slike vurderinger som klager legger opp til, og som i praksis ikke lar seg kontrollere.

Gebyrperioden blir således fra og med 6. til og med 8.5.22 slik Trafikkforsikringsforeningen har bestemt.

Når det gjelder dispensasjonsadgangen, er det sentrale om klager hadde handlingsalternativer.

Sekretariatet har blant annet pekt på at klager kunne valgt å godkjenne salgsmeldingen på et senere tidspunkt. Til dette har klager replisert at det vel ikke ville vært "så mye mer trafiksikkert på en bil som likevel ikke er i bruk". Slik nemnda ser det, tar klager feil. Forskrift om bruk av kjøretøy § 2-27 andre ledd gir en frist på ti dager for godkjennelse av digital salgsmelding. Dersom klager for eksempel hadde ventet til mandag 9.5.22 med å godkjenne kjøpet, ville han samme dag kunnet kontakte sitt forsikringsselskap i åpningstiden og ordnet omregistreringen slik han gjorde, men uten å pådra seg gebyr.

Klager har opplyst at tidligste mulighet for å sende skiltene der han bor ville vært tirsdag 10.5.22. Også i et slikt tilfelle ville han unngått gebyr dersom han hadde ventet med å godkjenne salgsmeldingen.

Det er uklart for nemnda om klager var kjent med adgangen til å avvente godkjennelse av digital salgsmelding, men en eventuell rettsuvitenhet på dette punkt kan ikke frita ham, idet han lett kunne satt seg inn i reglene som blant annet finnes tilgjengelig på hjemmesidene til Statens vegvesen.

Da klager hadde flere handlingsmuligheter for å unngå å bli ilagt gebyr, er det ikke adgang til å dispensere, og klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).